

Afasiförbundet/Föräldraföreningen Talknutens remissvar till promemorian *Ämnet teckenspråk i specialskolan för elever med dövblindhet eller grav språkstörning (U2011/726/S)*

Bakgrund

Afasiförbundet/Föräldraföreningen Talknuten

Afasiförbundet/ Föräldraföreningen Talknuten har sedan början av 1990-talet arbetat för barn och unga med språkstörning och deras föräldrar. Syftet med Talknuten är dels att sprida kunskap om barn och unga med språkstörning, dels att ge stöd till föräldrar runt om i landet. Det finns ett stort behov av att sprida kunskap till personalgrupper och beslutsfattare om målgruppen, för att barn, unga och föräldrar ska få rätt stöd i samhället. Genom påverkans- och informationsarbete vill vi uppmärksamma målgruppen, så att levnadsvillkoren för barn och familjer förbättras.

Om språkstörning (uppgifter hämtade från www.spsm.se)

Vid tal- och språkstörning är barnets eller elevens språkförmåga påtagligt nedsatt jämfört med andra jämnåriga. Språkstörningen kan kvarstå under skolåren och ända upp i vuxen ålder. Det är en funktionsnedsättning som kan se olika ut för olika barn.

En språkstörning kan omfatta fyra områden:

- språkljud och hur de kombineras, talets rytm och språkmelodi – fonologi
- ordböjning och satsbyggnad – grammatik
- ords betydelse och ordanvändning – semantik
- situationsanpassad språkanvändning – pragmatik.

Vanliga konsekvenser vid språkstörning är: långsam språkutveckling, svårt att lära sig nya ord, svårförståelig, till och med för närstående, begränsad språkanvändning och nedsatt språkförståelse.

Språkstörning kan förekomma med andra funktionsnedsättningar, men definieras av att det är barnets mest framträdande funktionsnedsättning. Tillräckligt språkligt arbetsminne, det vill säga förmåga att i stunden behålla och bearbeta den information man hör, är en kritisk faktor för språkinläring. Vid flerspråkighet uppträder en språkstörning i alla språken.

Det är viktigt att alltid beakta behovet av anpassningar för elever med grav språkstörning. Det gäller metoder, materiel, lokaler, gruppstorlek, Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK), och tekniska hjälpmedel.

Synpunkter

Föräldraföreningen Talknuten anser det vara bra med möjligheten att pröva behovet av teckenspråk för elever med grav språkstörning. Talknuten vill dock peka på frågan om vem/vilka som gör bedömningen av elevens behov och ansvarar för att eleven får det den behöver. Vårdnadshavare och skola kan ha olika åsikter om barnets behov. Det finns föräldrar som är skeptiska till teckenspråk, även om det är tydligt för omgivningen att barnet har behov av teckenspråk och att det skulle vara ett stöd för barnets tal- och språkutveckling.

Det kan även uppstå det omvända att skolan anser att det inte finns behov hos eleven men att föräldrarna anser det. Det är möjligt att vissa föräldrar kan driva igenom sin uppfattning ändå men alla föräldrar agerar inte så utan en del nöjer sig då med skolans beslut.

Talknuten vill betona att det är viktigt att vårdnadshavarna får både stöd och tid att fundera innan beslut fattas om det finns behov av ämnet teckenspråk eller inte.

Det finns vissa elever som behöver talande omgivning men uttrycker sig med teckenspråk. Då behövs tecknande personal, personlig tecknande resurs eller teckenspråkstolk och tekniska hjälpmedel.

Sammanfattning

Föräldraföreningen Talknuten ser positivt på förslaget att specialskoleelever med grav språkstörning som har behov av teckenspråk, ska få undervisning i detta ämne och att de elever som inte har behov av teckenspråk istället får undervisning i ämnet svenska. Då med möjlighet till Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation (TAKK)/teckenstöd eller AKK vid behov.

Stockholm den 25 februari 2011

För Föräldraföreningen Talknuten

Ann Ander
Ordförande för Föräldraföreningen Talknuten

Afasiförbundet i Sverige
Kampementsgatan 14
115 38 Stockholm
talknuten@afasi.se, 08-545 663 60
www.afasi.se rubrik Talknuten